

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот. № 1 від 5.10.2022 р.

СТРАХУВАННЯ СИЛАБУС

2022/2023 навч. рік

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа і страхування
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа і страхування
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3 (90 годин)

Спікер курсу – Стешенко Олена Дамирівна (канд. економ. наук, доцент)

Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: steshenkoed@kart.edu.ua

м. Харків, майдан Фейербаха, 7, ауд. 3.518

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Дисципліна «Страхування» є однією з профілюючих дисциплін в програмі підготовки фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та професійно-орієнтованою дисципліною в програмах підготовки фахівців інших економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах. Особливістю даного курсу є акцентування уваги страхуванню на залізничному транспорті, що є дуже актуальним в сучасних умовах господарювання. Це підтверджується інформацією з офіційних сайтів:

https://www.pzu.com.ua/corporate/spetstransport_zd_transport/strahuvannya_zd_transport.html та

https://www.uz.gov.ua/passengers/station_services_and_facilities/test/

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями у сфері страхування.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема досліджувати тенденції розвитку страхування за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу.

та спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансової надійності страхових компаній.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері регулювання страхового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у страхуванні.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації у сфері страхування.

Заплановані результати навчання (ПР):

ПР04. Знати механізм функціонування страхування, у т.ч. розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів та страхування.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Кожен з нас багато працює, створюючи собі і своїй сім'ї міцний фінансовий фундамент. Купуємо автомобілі, нову техніку в свій власний будинок, одним словом – зводимо рожевий замок. Але не кожен з нас замислюється, що будь-який з прожитих днів, може принести неприємні сюрпризи. Адже Ви погодитесь, що переглядаючи хроніку ДТП, що сталися за минулий тиждень, в голові стрімко проноситься думка «так, це може статися, але тільки не зі мною». На сьогоднішній день, у всіх розвинених країнах світу **страхування є нормою**. Люди стали чітко розуміти, що життя не можна контролювати, скільки б грошей не було. Завжди може статися щось, що повністю переверне розмірені дні. Європейці, які звикли до комфорту, вже перестали нервувати у форс-мажорних ситуаціях, тому що у них є **страховка**.

Отже одним із найбільш важливих і складних завдань, які в найближчій перспективі слід вирішувати українському страховому ринку є розвиток страхової культури громадян та підвищення фінансової освіченості учасників страхового ринку.

Організація навчання

Курс складається з однієї лекції і одного практичного заняття раз у тиждень. При викладанні дисципліни «Страхування» для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Вивчення дисципліни ґрунтується на засвоєних студентами базових знаннях в галузі макро- і мікроекономічної теорії, економічної історії, економіки підприємств, фінансів, обліку і аналізу, достатній математичній та статистичній підготовці.

Тематичний план дисципліни складається з двох змістовних модулів, кожен з яких містить опорний конспект лекцій, плани практичних занять, завдання для організації самостійної роботи. Вивчення кожного модулю закінчується виконанням модульного завдання, яке містить теоретичні питання, тести й задачу, що дає змогу перевірити ступінь засвоєння студентами теоретичних і практичних аспектів страхування.

Теми курсу

Кожна тема побудована так, щоб активізувати пізнавальну діяльність здобувача вищої освіти. Велика увага на лекційних та практичних заняттях приділена ключовим елементам механізму взаємовідносин між страхувальником і страховиком з акцентом на дії й інтереси першого.

Змістовий модуль 1. Методологічні аспекти організації страхування

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування

Тема 2. Класифікація страхування

Тема 3. Страховий ринок

Тема 4. Фінансові основи страхової діяльності

- Тема 5.** Страхові ризики та їх оцінка
Змістовий модуль 2. Характеристика окремих видів страхування
Тема 6. Страхування майна
Тема 7. Особове страхування
Тема 8. Страхування відповідальності
Тема 9. Перестраховання і співстрахування

Страхування // Схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальне науково-дослідницьке завдання	
	Типові кейси	
	Іспит	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Ресурси бібліотеки УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ));
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <http://forsnsurer.com> (Страхування в Україні);
- 6 <http://mtsbu.ua> (МТСБУ);
- 7 <http://uainsur.com/> (Ліга страхових організацій України).

Найбільш складні аспекти курсу обговорюються на **форумі** [finance.ua](http://forum.finance.ua) <https://forum.finance.ua/> у розділі страхування.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування: іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ. Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100бальна шкала оцінювання. Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		2 семестр 3 курсу
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		15
Виконання та захист в строк самостійних робіт		10
Підсумок		60

Курсова робота з дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання	Розподіл балів
- глибоке розкриття досліджуваної теми; - відображення власної позиції щодо досліджуваної тематики; - використання сучасних статистичних та фактичних даних; - логічне та грамотне викладення матеріалу; - належне оформлення роботи; - вчасне представлення роботи на перевірку викладачеві;	до 75
Захист курсової роботи (аргументовані відповіді на питання викладача)	0-25
Підсумок	до 100

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та

учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (до 15 балів).

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3, 2) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Викладач

Стешенко Олена Дамирівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektivkafedrifuu/steshenko-f-ua>) – лектор з питань страхування в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2001 року. Дисертацію захистила у 2000 році у спеціалізованій вченій раді при Харківському національному університеті В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України 08.02.03 – «Організація управління, планування і регулювання економікою». Доцент кафедри фінансів з 2003 р. Напрямок наукової діяльності: удосконалення механізму страхування підприємницьких ризиків. Автор понад 100 наукових праць.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrdutzt-2021.pdf>, зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;
- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;
- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;
- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;
- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;
- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;
- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, наявності академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, комунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=5246>